

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

17. september 2015*

Apellatsioonkaebus — Riigiabi — Tühistamishagi — ELTL artikkel 263 — Vastuvõetavus — Ebaseaduslik ja kokkusobimatu abi — Tagasinõudmise kohustus — Euroopa Komisjoni otsus mitte laiendada tagasimaksmise kohustust abi saaja ostjale — Põhjendatud huvi — Siseriiklikesse kohtutesse esitatud kahju hüvitamise ja abi tagasinõudmise hagid — Õigus esitada hagi — Hageja, kellel puudub isiklik puutumus

Kohtuasjas C-33/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 22. jaanuaril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

Mory SA, likvideerimisel, asukoht Pantin (Prantsusmaa),

Mory Team, likvideerimisel, asukoht Pantin,

Superga Invest, varem Compagnie française superga d'investissement dans le service (CFSIS), asukoht Miraumont (Prantsusmaa),

esindajad: advokaadid B. Vatier ja F. Loubières, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

apellandid,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: T. Maxian Rusche ja B. Stromsky, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič ning kohtunikud A. Ó Caoimh (ettekandja), C. Toader, E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikus menetluses ja 27. aprilli 2015. aasta kohtuistungil esitatud,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

olles 18. juuni 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Oma apellatsioonkaebuses paluvad Mory SA, Mory Team ja Superga Invest tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu kohtumääruse Mory jt vs. komisjon (T-545/12, EU:T:2013:607; edasi „vaidlustatud kohtumäärus”), millega see kohus jättis läbi vaatamata nende hagi, milles nad palusid tühistada komisjoni 4. aprilli 2012. aasta otsuse C(2012) 2401 final, mis puudutab Sernami kontserni vara üleandmist tema tervendamismenetluse käigus (edaspidi „vaidlusalune otsus”).

Vaidluse taust

- 2 Apellandid väidavad, et nad on Financière Sernami ning tema tüdarettevõtjate Sernam Services ja Aster (edaspidi koos „kontsern Sernam”) otsesed konkurendid. Mory SA ja Mory Team (edaspidi koos „Mory äriühingud”) tegutsesid enne nende suhtes pankrotimenetluse algatamist tavapärase pakiveo ja kiirpakiveo valdkonnas. Superga Invest, varem Compagnie française superga d’investissement dans le service (CFSIS), oli Mory äriühingute peamine aktsionär.
- 3 Komisjon kiitis 23. mai 2001. aasta otsusega, mis puudutab riigiabi NN 122/2000 (ex NJ 140/2000) (ELT C 199, lk 15; edaspidi „otsus Sernam 1”), heaks kontsernile Sernam antava ümberkorraldusabi.
- 4 20. oktoobri 2004. aasta otsuses 2006/367/EÜ riigiabi kohta, mida Prantsusmaa andis osaliselt ettevõtjale Sernam (ELT 2006, L 140, lk 1, edaspidi „otsus Sernam 2”) kinnitas komisjon, et otsuses Sernam 1 heaks kiidetud abi on teatud tingimustel siseturuga kokkusobiv. Ta tuvastas ka, et antud on täiendavat abi, mis siseturuga kokku ei sobi ning mille Prantsuse Vabariik on kohustatud seetõttu tagasi nõudma.
- 5 16. juuli 2008. aasta kirjaga teavitas komisjon Prantsuse Vabariiki oma otsusest algatada ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus selle kohta, kuidas Prantsusmaa on kohaldanud otsust Sernam 2. See otsus avaldati 9. jaanuari 2009. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 4, lk 5).
- 6 Tribunal de commerce de Bobigny (Prantsusmaa) algatas 27. juunil 2011 Mory äriühingute suhtes tervendamismenetluse.
- 7 31. jaanuaril 2012 algatas Tribunal de commerce de Nanterre (Prantsusmaa) tervendamismenetluse Financière Sernami ja Sernam Services suhtes.
- 8 3. veebruaril 2012 algatas Tribunal de commerce de Pontoise (Prantsusmaa) Asteri suhtes pankrotimenetluse tema tegevuse jätkamisega.
- 9 9. märtsil 2012 võttis komisjon vastu otsuse 2012/398/EL, mis käsitleb riigiabi SA. 12522 (C 37/08) – Prantsusmaa – Otsuse Sernam 2 kohaldamine (ELT L 195, lk 19, edaspidi „otsus Sernam 3”). Nimetatud otsuse resolutsiooni punktis 1 on märgitud, et kontsern Sernam on saanud õigusvastast ja ühisturuga kokkusobimatut riigiabi (edaspidi „antud abi”). Selle resolutsiooni artikli 2 kohaselt pidi Prantsuse Vabariik kogu antud abi sellelt kontsernilt tagasi nõudma.
- 10 Samal päeval esitati kontserni Sernam kohtu poolt määratud haldurile kaks ostupakkumist, millest ühe tegi Geodis Calberson (edaspidi „Calberson”), kontserni Geodis (edaspidi „Geodis”) tüdarettevõtja, kes tegutseb pakivedude sektoris, ja teise BMV. Calbersoni ostupakkumine oli esitatud tingimusega, et

„koos üleantava varaga või üleandmisest tulenevalt ei lähe Sernamile üle ükski kohustus, muu hulgas [kontsernile Sernam antud abi] täieliku või osalise tagastamise kohustus, ning nende üleandmine ülevõtjale ei ole lubatud”. BMV pakkumisega niisugust tingimust ei kaasnenud, kuid see oli esitatud Calbersoni pakkumisega lahutamatu seotuna ning nii, et pakkumine kaotab kehtivuse, juhul kui Calbersoni pakkumine peaks tagasi lükatama.

- 11 Prantsuse Vabariik palus 23. märtsil 2012 komisjonil kinnitada, et kui Geodis ja BMV peaksid omandama osa kontserni Sernam varast, siis ei laiene neile antud abi tagasimaksmise kohustus.
- 12 Vaidlusaluses otsuses andis komisjon Prantsuse Vabariigile teada, et Geodisele ja BMV-le ei laiene otsuse Sernam 3 artiklis 2 kontsernile Sernam kehtestatud tagasimaksmise kohustus, kuna kontserni Sernam ja kahe potentsiaalse ostja vahel puudus majanduslik järjepidevus. Komisjon täpsustas vaidlusaluse otsuse punktis 54, et otsus ei käsitle seda, kas kontserni Sernam teatud vara omandamisel teevad ostjad investeeringu asjaoludest teadlikuna või mitte, ning et seetõttu ei mõjuta otsus kõnesolevale investeeringule ELTL artikli 107 lõike 1 alusel antavat hinnangut.
- 13 10. aprillil 2012 esitas Calbersoni kontserni Sernam kohtu poolt määratud haldurile uue ostupakkumise, milles tema esmapakkumisega kaasnenud tingimust enam ei olnud.
- 14 Tribunal de commerce de Nanterre tunnistas 13. aprillil 2012 Calbersoni ja BMV esitatud ostupakkumised vastuvõetavaks ning määras, et osa kontserni Sernam varast antakse nendele ettevõtjatele üle alates 7. maist 2012.
- 15 10. juulil 2012 alustas Tribunal de commerce de Bobigny Mory äriühingute suhtes pankrotimenetlust.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtumäärus

- 16 Apellandid esitasid vaidlusaluse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 17. detsembril 2012.
- 17 25. märtsil 2013 Üldkohtu kantseleile esitatud dokumendiga esitas komisjon Üldkohtu kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel vastuvõetamatuse vastuväite põhjusel, et esiteks ei ole apellandid tõendanud, et neil on vaidlusaluse otsuse vaidlustamiseks põhjendatud huvi, ning teiseks ei puudutanud see otsus neid isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.
- 18 Vaidlustatud kohtumääruses otsustas Üldkohus, et apellantidel ei ole põhjendatud huvi vaidlusaluse otsuse vaidlustamiseks ning et järelikult tuleb juba sel põhjusel tuvastada, et nende hagi on vastuvõetamatu, ilma et tuleks uurida komisjoni tõstatatud asja läbivaatamist takistavat asjaolu, mille kohaselt ei puudutanud vaidlusalune otsus apellante isiklikult. Täpsemalt, Üldkohus asus seisukohale, et niisugust huvi ei tekita neile Mory äriühingute poolt 25. aprillil 2007 Tribunal administratif de Paris'le (Prantsusmaa) esitatud hagi, millega sooviti saavutada antud abi tagasinõudmine, ega ka nende 7. mail 2013 Tribunal de commerce de Paris'le esitatud hagi, milles nõuti, et kontserni Sernam ja Geodist kohustataks solidaarselt hüvitama kahju, mis need äriühingud on apellantidele tekitanud.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

- 19 Apellatsioonkaebuses paluvad apellandid Euroopa Kohtul:
  - tühistada vaidlustatud kohtumäärus;
  - saata kohtuasi tagasi Üldkohtule uueks sisuliseks lahendamiseks, ja

— otsustada kohtukulude jaotus hiljem.

- 20 Komisjon palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja apellantidelt.
- 21 Calberson esitas 19. mail 2014 Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud avalduses Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu alusel avalduse astuda käesolevas kohtuasjas menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 22 See avaldus jäeti Euroopa Kohtu presidendi 27. veebruari 2015. aasta määrusega rahuldamata.

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

- 23 Pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist palusid apellandid Euroopa Kohtu kantseleile 29. juunil 2015 esitatud dokumendis uuendada menetluse suuline osa. Selle taotluse põhjendamiseks väitsid apellandid sisuliselt, et uued argumentid, mille kohtujurist oma ettepanekus esitas, olid seotud muu hulgas vaidlusaluse otsuse määratlusega hagi esitamise õiguse kindlakstegemiseks ELTL artikli 263 alusel, ja et nende argumentide mõju apellatsioonkaebuse analüüsile väärrib kohtuvaidlust, kui Euroopa Kohus otsustab vaidluse ise lõplikult lahendada.
- 24 Olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu põhikiri ja Euroopa Kohtu kodukord ei näe pooltele ette võimalust esitada seisukohti vastuseks kohtujuristi ettepanekule (vt kohtuotsus Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 ELTL artikli 252 teise lõigu kohaselt on kohtujuristi ülesanne avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust. Kohtujuristi ettepanek ega selleni jõudmiseks läbitud arutluskäik ei ole Euroopa Kohtule siduvad (vt kohtuotsus komisjon vs. Parker Hannifin Manufacturing ja Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Seetõttu ei ole see, et pool ei nõustu kohtujuristi ettepanekuga – olenemata sellest, mis küsimust selles analüüsiti –, iseenesest põhjus, mis õigustaks menetluse suulise osa uuendamist (kohtuotsus E.ON Energie vs. komisjon, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punkt 62).
- 27 Seda arvestades võib Euroopa Kohus oma kodukorra artikli 83 alusel igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumentidele, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaielnud (kohtuotsus Nordzucker, C-148/14, EU:C:2015:287, punkt 24).
- 28 Käesoleval juhul see nii ei ole. Nimelt on nii apellandid kui ka komisjon menetluse kirjalikus ja suulises osas saanud esitada oma väidete toetuseks kõik faktilised ja õiguslikud argumentid, sealhulgas nende hagi esitamise õiguse kohta ELTL artikli 263 tähenduses. Seetõttu leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et tal on olemas kogu vajalik teave asja lahendamiseks ning et kogu see teave on tema menetluses läbi vaieldud.
- 29 Eeltoodud kaalutlusi arvestades leiab Euroopa Kohus, et menetluse suulist osa uuendada ei tule.

Apellatsioonkaebuse analüüs

- 30 Oma apellatsioonkaebuse toetuseks esitavad apellandid kaks väidet. Esimese kohaselt rikkus Üldkohus mitu korda õigusnormi hinnangus, mille ta andis nende põhjendatud huvile vaidlusaluse otsuse peale tühistamishagi esitamiseks. Teine väide põhineb ERTL artikli 263 neljanda lõigu rikkumisel, kuna Üldkohus ei tuvastanud, et see otsus puudutas apellante otseselt ja isiklikult.
- 31 Kõigepealt väidavad apellandid, et mõisted „põhjendatud huvi” ning „otsene ja isiklik puutumus” ei ole teineteisest eraldatavad. Need on ERTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses otsuse adressaadiks mitteoleva isiku poolt esitatud hagi vastuvõetavuse hindamise seisukohast isegi täiesti kokkulangevad mõisted. Nimelt oleks ebaloogiline arvata, et isikul, keda otsus otseselt ja isiklikult puudutab, puudub põhjendatud huvi. Samuti on mõeldamatu, et isikul võiks olla põhjendatud huvi ilma, et otsus teda otseselt ja isiklikult puudutaks. Asudes seisukohale, et tegemist on kahe eri mõistega, rikkus Üldkohus ERTL artikli 263 neljandat lõiku. Nimelt piisab isiku hagi vastuvõetavaks tunnistamiseks sellest, et tõendatud on tema otsene ja isiklik puutumus.

Esimene väide

Poolte argumentid

- 32 Apellandid heidavad esimeses väites Üldkohtule ette mitut õigusnormi rikkumist analüüsis, mille lõpus viimane järeldas, et nad ei ole tõendanud oma põhjendatud huvi vaidlusaluse otsuse peale tühistamishagi esitamiseks.
- 33 Esiteks väidavad apellandid, et Üldkohtu põhjenduskäigus on mitu vastukäivust ja mitu korda on rikutud õigusnormi vaidlustatud kohtumääruse punktides 29-35 antud hinnangus, mille kohaselt see, et Mory osales otsuse Sernam 2 vastuvõtmisele eelnenud haldusmenetluses, ei tähenda, et tal tekkis sellest põhjendatud huvi.
- 34 Kõigepealt, Üldkohus esitas vastuolulisi seisukohti seetõttu, et muu hulgas vaidlustatud kohtumääruse punktis 31 tugines ta oma otsuses, et apellantidel puudub põhjendatud huvi, riigiabi puudutavale kohtupraktikale, mille kohaselt peab hageja alati tõendama, et riigiabi kokkusobivust käsitlev otsus võib mõjutada tema turupositsiooni, kuid selle määruse punktis 57 kinnitas ta, et vaidlusaluses otsuses ei andnud komisjon hinnangut abi võimaliku andmise ja kokkusobivuse kohta ERTL artikli 108 alusel.
- 35 Edasi, vaidlustatud kohtumääruse punktis 33 esitatud Üldkohtu hinnang, et antud abi tagasinõudmise korra küsimus puudutab üksnes komisjoni ja puudutatud liikmesriiki, tähendab, et põhimõtteliselt on välistatud, et peale selle liikmesriigi saaks abi tagastamiskorda käsitleva otsuse peale hagi esitamiseks olla põhjendatud huvi muul isikul, kes on sellest abi tagasinõudmise korda puudutavast otsusest huvitatud. Niisugune analüüs on vastuolus ERTL artikli 263 neljanda lõiguga, mille kohaselt on niisuguse otsuse vaidlustamise õigus antud kõigile isikutele, keda otsus otseselt ja isiklikult puudutab.
- 36 Lõpuks tekitas Üldkohus pidevalt ebaselgust esiteks mõistete „põhjendatud huvi” ja „puudutatud isik” suhtes ning teiseks vaidlusaluse otsuse laadi suhtes, sest vaidlustatud kohtumääruses määratles ta viimase mõnikord *sui generis* otsuseks, vahel otsuseks, mis puudutab ainult abi tagasinõudmise korda ja vahel ka otsuseks kokkusobimatu abi üleandmise esinemise või puudumise ja tagasinõudmise otsuse rikkumise kohta. Niisugune ebaselgus tekitati eesmärgiga vältida, et ilmsiks tuleks asjaolu, et Üldkohus ei järginud vaidlustatud kohtumääruses sama põhjenduskäiku, mida ta järgis kohtuotsuses *Ryanair vs. komisjon* (T-123/09, EU:T:2012:164).
- 37 Teiseks leiavad apellandid, et Üldkohus rikkus õigusnormi ja tegi hindamisvea, otsustades vaidlustatud kohtumääruse punktides 36-51, et siseriiklikele kohtutele esitatud hagid, milles nõuti antud abi tagasinõudmist ja kahju hüvitamist, ei tekitanud neile põhjendatud huvi hagi esitamiseks liidu kohtule.

- 38 Kõigepealt väidavad apellandid selles küsimuses, et Üldkohus otsustas vääralt, et liidu otsuse peale hagi esitamise põhjendatud huvi piirdub isiku õigusega esitada kahju hüvitamise hagi siseriiklikule kohtule. Nimelt võib see huvi tuleneda ka hagi, mis esitatakse selleks, et asjassepuutuv liikmesriik nõuaks abi tegelikult tagasi. Käesolevas asjas esitaski Mory sellise hagi Tribunal administratif de Paris'le, et Prantsuse riiki kohustataks antud abi tagasi nõudma kõigilt abisaaja õigusjärglastelt, sealhulgas Geodiselt. Komisjon ega Üldkohus ei saa vastu vaielda apellantide puutumusele ja huvile selles menetluses, kuna see algatati õiguspäraselt ja see jätkub.
- 39 Seejärel väidavad apellandid, et Üldkohus asus vääralt seisukohale, et nende põhjendatud huvi ei olnud tõendatud seetõttu, et nad ei ole paljude aastate jooksul astunud mitte mingisuguseid samme, et antud abiga loodud konkurentsimoontusest tulenev kahju neile hüvitataks. Kahju hüvitamise hagi esitamine Tribunal de commerce de Paris'le sai võimalikuks alles pärast seda, kui oli vastu võetud otsus Sernam 3, millega abi tunnistati siseturuga kokkusobimatuks. Lisaks märgiti see hagi ära Üldkohtule esitatud hagi ning esitati enne vaidlustatud kohtumääruse tegemist. Igal juhul ei saa Üldkohus asendada siseriikliku kohtu hinnangut oma hinnanguga Geodise vastu kahju hüvitamise hagi esitamise põhjendatuse kohta, järeldades, et see hagi ei saa olla tulemuslik ja et talle esitatud tühistamishagi tulemuslikkus ei mõjuta siseriiklikus kohtus menetletava kahju hüvitamise hagi edukust.
- 40 Lõpuks on apellandid ka seisukohal, et Geodise vastu niisuguse kahju hüvitamise hagi esitamine siseriiklikule kohtule on õiguspärane, kuna Geodis tuleb hetkel pidada antud abi saajaks ja seetõttu isikuks, kellel on kohustus – solidaarselt abisaaja õigusjärglastega ja teiste ettevõtjatega, kellele abisaaja vara on üle antud, sealhulgas Société nationale des chemins de fer français'ga (SNCF) – hüvitada selle abi andmise tagajärjel Mory äriühingutele tekkinud kahju. Lisaks, kui vaidlusalune otsus tühistatakse, on apellantidel võimalus siseriiklikus kohtus tugineda Geodise suhtes Prantsuse õiguses tunnustatud nn alusetu rikastumise teooriale.
- 41 Kolmandaks heidavad apellandid Üldkohtule ette Superga Investi põhjendatud huvi tunnustamata jätmist, kuna ta ei järeldanud, et see tuleneb Mory äriühingute põhjendatud huvist, arvestades, et Superga Invest on nende peamine aktsionär.
- 42 Neljandaks heidavad apellandid Üldkohtule ette seda, et ta otsustas vaidlustatud kohtumääruse punktides 54-58, et neilt ei ole võetud menetlusõigust ametliku uurimismenetluse algatamisele ELTL artikli 108 lõike 2 alusel.
- 43 Kõigepealt väidavad apellandid, et kuigi nad olid komisjoni teavitanud kavandatud võõrandamistehingust tuleneva rikkumise riskist, hoidis see institutsioon vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisega põhjalikuma uurimismenetluse algatamisest kõrvale ja rikkus nende menetlusõigusi. Nii võeti apellantidelt võimalus saavutada see, et põhjalikumalt uuritakse mitte uut abi, vaid otsuse Sernam 3 kuritarvituslikku kohaldamist.
- 44 Edasi leiavad apellandid, et Üldkohus jättis taotluslikult uurimata, kas vaidlusalune otsus neid otseselt ja isiklikult puudutab, et mitte puudutada küsimust vaidlusaluse otsuse laadi kohta, mille komisjon oli määratlenud kui *sui generis* otsus. Kuna see otsus apellante isiklikult puudutab, on neil õigus see vaidlustada, et Üldkohus kontrolliks, kas komisjon oli olenemata õigusliku aluse puudumisest pädev seda otsust vastu võtma.
- 45 Lõpuks heidavad apellandid Üldkohtule ette seda, et vaidlustatud kohtumääruse punktis 33 järeldas ta – arvestades, et see otsus ei käsitle riigiabi kokkusobivust siseturuga, vaid antud abi tagasinõudmise korda –, et see puudutab vaid komisjoni ja liikmesriiki, kellel on tagasinõudmise kohustus. Uurida ei tule mitte küsimust, kas Geodisele anti uut abi, vaid seda, kas kontserni Sernam vara Geodisele üleandmisel järgitud tingimused olid niisugused, et otsust Sernam 3 saab pidada nõuetekohaselt kohaldatuks, või vastupidi, seda tuleb pidada kuritarvituslikult kohaldatuks. Kui tagasinõudmise kord on selline, et seda võib pidada abi tagasinõudmise otsuse kuritarvituslikuks kohaldamiseks, tuleb komisjonil algatada ametlik uurimismenetlus, kui tal on selles küsimuses tõsiseid kahtlusi.

- 46 Komisjon on seisukohal, et apellantide etteheited on alusetud kahel põhjusel. Esiteks olid Mory äriühingud hagiavalduse esitamise ajal likvideerimisel ega konkureerinud seega enam ühegi ettevõtjaga. Teiseks ei tekita vaidlusaluse otsuse tühistamine mingit tegelikku huvi kahju hüvitamise hagi seisukohast, mida menetletakse siseriiklikus kohtus apellantidele konkurentsiolekorrast tuleneva kahju tõttu, mis neil tekkis varem.
- 47 Komisjon väidab kõigepealt, et selles väites esimeses ja neljandas järjekorras esitatud argumendid käsitlevad mitte nende põhjendatud huvi, vaid nende õigust hagi esitada. Need argumendid ei ole seega niisugused, mis tõendaksid põhjendatud huvi olemasolu vaidlusaluse otsuse vaidlustamiseks.
- 48 Ülejäänud osas on komisjon seisukohal, et ei siseriiklikule kohtule esitatud abi tagasinõudmise hagi ega ka kahju hüvitamise hagi tõttu ei teki apellantidel põhjendatud huvi liidu kohtule hagi esitamiseks.
- 49 Viidatud hagidest esimese osas – mis esitati Tribunal administratif de Paris'le – märgib komisjon, et Mory äriühingud tegutsevad üksnes niivõrd, kuivõrd see on vajalik nende likvideerimiseks, mistõttu on välistatud, et nende põhjendatud huviks on see, et antud abi tagasinõudmise tagajärjel saaksid nad oma konkurentsipositsiooni taastada. Pealegi viitasid apellandid Üldkohtusse esitatud hagi oma põhjendatud huvi õigustamiseks üksnes kahju hüvitamise hagi esitamise võimalusele. Lisaks ei ole vastuvõetav, et apellandid esitavad alles apellatsioonkaebuse staadiumis argumendi, et Tribunal administratif de Paris'le esitatud abi tagasinõudmise hagi ese oli ka antud abi tagasinõudmine Geodiselt. Nimelt täiendati hagi selle nõudega pärast vaidlustatud kohtumääruse tegemist ja Üldkohtule esitatud hagi seda argumenti ei ole.
- 50 Komisjon väidab teise võimalusena, et igal juhul ei ole mitte mingil viisil tõendatud, et Tribunal administratif de Paris'le esitatud hagi on põhjendatud ja et esineb väiksempi lootus, et see hagi võidakse siseriikliku õiguse alusel rahuldada. Lisaks näib sellele institutsioonile, et pärast otsuse Sernam 3 vastuvõtmist oli siseriiklik kohus valmis andma määruse otsuse tegemise vajaduse äralangemise kohta. Nimelt, kui komisjon on teinud otsuse, millega antud abi on tunnistatud siseturuga kokkusobimatuks ja määranud selle tagasinõudmise nagu käesolevas asjas, langeb enne seda siseriiklikus kohtus algatatud menetluse ese ära.
- 51 Eespool viidatud Tribunal de commerce de Paris'le esitatud hagidest teise kohta väidab komisjon, et komisjoni otsuse tühistamise vastu huvi esinemise põhjendamiseks ei piisa sellest, et hageja tugineb liidu kohtu menetluses mis tahes kahju hüvitamise hagile, mis võidakse esitada tulevikus või mis on ka juba siseriiklikule kohtule esitatud, väites, et selle otsuse tühistamine liidu kohtu poolt aitaks kahju hüvitamise hagi rahuldamisele kaasa, ilma et ta seejuures tõendaks, et mõistlikult võib eeldada, et komisjoni otsuse tühistamise korral see hagi rahuldatakse. Seda arvestades tuleb Üldkohtul – kes ei saa asendada siseriiklikku kohut selle kahju hüvitamise hagi hindamisel, mis viimasele on esitatud – siiski kontrollida, et hagejad on tõendanud, et neil on tegelik huvi nõuda komisjoni otsuse tühistamist, et sellele tugineda kahju hüvitamise hagi.
- 52 Komisjon on seisukohal, et käesolevas asjas seda tõendatud ei ole. Üldkohtu selles küsimuses antud hinnang on õige ning see kuulub ka faktiliste asjaolude valdkonda, mida Euroopa Kohus apellatsioonimenetluses ei kontrolli. Apellandid esitasid kahju hüvitamise hagi ainult selleks, et vastata komisjoni vastuvõetamatuse vastuväite argumentidele enam kui aasta pärast otsuse Sernam 3 vastuvõtmist. Mis puudutab võimalust tugineda Geodise vastu argumendile, mis põhineb Prantsuse õiguses tunnustatud nn alusetu rikastumise teorial, siis on see ilmselgelt vastuvõetamatu, kuna see esitati esimest korda apellatsioonkaebuses. Igal juhul ei ole selle teooria toetuseks esitatud ühegi kaalukat argumenti.
- 53 Lõpuks on komisjon seisukohal, et Üldkohus tuvastas õigesti vaidlustatud kohtumääruse punktis 53, et kuna Mory äriühingud enam ei tegutsenud, ei saanud neil ka tekkida kahju mis tahes konkurentsialasest muudatusest, mille tagajärgi peaks taluma Superga Invest.

Euroopa Kohtu hinnang

- 54 Oma esimeses väites leiavad apellandid, et Üldkohus on rikkunud mitu korda õigusnormi, otsustades, et nad ei ole tõendanud oma põhjendatud huvi vaidlusaluse otsuse peale tühistamishagi esitamiseks ERTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.
- 55 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi vastuvõetav üksnes siis, kui tal on huvi vaidlustatud otsuse tühistamise suhtes. Selline huvi eeldab, et selle akti tühistamine võib iseenesest tekitada õiguslikke tagajärgi ja et hagi tulemusel võib selle esitanud isik saada mingit kasu (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused komisjon *vs.* Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, punkt 63, ACEA *vs.* komisjon, C-319/09 P, EU:C:2011:857, punkt 67, Stichting Woonpunt jt *vs.* komisjon, C-132/12 P, EU:C:2014:100, punkt 67, ning Stichting Woonlinie jt *vs.* komisjon, C-133/12 P, EU:C:2014:105, punkt 54).
- 56 Hageja põhjendatud huvi peab olema tekkinud ja olemasolev (vt selle kohta kohtuotsused komisjon *vs.* Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, punkt 65, ja Planet *vs.* komisjon, C-564/13 P, EU:C:2015:124, punkt 34). See ei saa puudutada tulevikus võib-olla tekkivat olukorda (vt selle kohta kohtuotsused Strohili *vs.* kontrollikoda, 204/85, EU:C:1987:21, punkt 11, ja Cañas *vs.* komisjon, C-269/12 P, EU:C:2013:415, punktid 16 ja 17).
- 57 See huvi peab hagi eset arvestades olema hagi esitamise hetkeks tekkinud, vastasel juhul on hagi vastuvõetamatu, ning see peab säilima kuni kohtuotsuse kuulutamiseni, vastasel juhul langeb otsuse tegemise vajadus ära (vt selle kohta kohtuotsused Abdulrahim *vs.* nõukogu ja komisjon, C-239/12 P, EU:C:2013:331, punkt 61, ja Cañas *vs.* komisjon, C-269/12 P, EU:C:2013:415, punkt 15).
- 58 Nii on põhjendatud huvi peamine ja esimene tingimus, mis peab olema täidetud iga kohtule esitatava hagi puhul (vt selle kohta kohtumäärus S. *vs.* komisjon, 206/89 R, EU:C:1989:333, punkt 8, ja kohtuotsus Andechser Molkerei Scheitz *vs.* komisjon, C-682/13 P, EU:C:2015:356, punkt 27).
- 59 Lisaks sõltub füüsilise või juriidilise isiku poolt ERTL artikli 263 neljanda lõigu alusel niisuguse akti peale esitatud hagi vastuvõetavus, mille adressaat ta ei ole, sellest, kas sel isikul on hagi esitamise õigus, mis esineb järgmisel kahel juhul. Esiteks võib niisuguse hagi esitada tingimusel, et see akt puudutab isikut otseselt ja isiklikult. Teiseks võib niisugune isik esitada hagi üldkohaldatava akti peale, mis ei vaja rakendusmeetmeid, kui see akt puudutab teda otseselt (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused Telefónica *vs.* komisjon, C-274/12 P, EU:C:2013:852, punkt 19, ja Stichting Woonpunt jt *vs.* komisjon, C-132/12 P, EU:C:2014:100, punkt 44).
- 60 Käesolevas asjas tuleb esiteks märkida, et vaidlustatud kohtumääruse punktis 59 järeldas Üldkohus, et apellantide poolt ERTL artikli 263 neljanda lõigu alusel vaidlusaluse otsuse peale esitatud tühistamishagi on vastuvõetamatu juba ainult seetõttu, et apellandid ei ole tõendanud oma põhjendatud huvi, uurimata seejuures, kas neil on ka hagi esitamise õigus selle sama sätte tähenduses.
- 61 Eeltoodud tingimusi arvestades selgub, et põhjused, miks Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktides 29-35 ja 55-58 järeldas, et esiteks vaidlusalune otsus Mory't isiklikult ei puuduta ning teiseks ei võetud apellantidelt menetlusõigusi sellega, et jäeti algatamata ERTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus, ei ole oma laadilt sellised, mis toetaksid selle määruse resolutsiooni, sest need põhjused toodi välja mitte põhjendatud huvi, vaid hagi esitamise õiguse esinemise analüüsis, mida Üldkohus ka ise selle määruse punktides 30 ja 34 toonitas.
- 62 Apellandid väidavad selles küsimuses väärtalt, et juba ainuüksi asjaolu, et füüsilisel või juriidilisel isikul on otsene ja isiklik puutumus, tõendab tingimata, et tal on ka põhjendatud huvi. Nimelt nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 55-59, on põhjendatud huvi ja hagi esitamise õigus vastuvõetavuse kaks eraldi tingimust, mis mõlemad koos peavad füüsilise või juriidilise isiku puhul olema täidetud, et

ta saaks esitada tühistamishagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu alusel (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused *Stichting Woonpunt jt vs. komisjon*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, punktid 67 ja 68, ning *Stichting Woonlinie jt vs. komisjon*, C-133/12 P, EU:C:2014:105, punktid 54 ja 55).

- 63 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et apellantide poolt nende apellatsioonkaebuse esimese väite raames esitatud argumentatsioon, milles heidetakse ette vaidlustatud kohtumääruses tehtud järeldust, et apellantidel ei ole hagi esitamise õigust, tuleb tagasi lükata osaliselt selle tulemusetuse ja osaliselt selle põhjendamatusse tõttu.
- 64 Teiseks tuleb analüüsida apellantide esimest väidet osas, milles kritiseeritakse vaidlustatud kohtumääruse punktides 36-51 esitatud Üldkohtu järeldusi, milles viimane lükkas tagasi apellantide argumentatsiooni, et nende põhjendatud huvi tulenes käesolevas asjas Mory äriühingute poolt 25. aprillil 2007 Tribunal administratif de Paris'le esitatud hagist, millega sooviti saavutada antud abi tagasinõudmine, ja nende poolt 7. mail 2013 Tribunal de commerce de Paris'le esitatud kahju hüvitamise hagist, milles nõuti, et kontserni Sernam ja Geodist kohustataks solidaarselt hüvitama kahju, mis need äriühingud on apellantidele tekitanud.
- 65 Selle kohta märkis Üldkohus esiteks vaidlustatud kohtumääruse punktides 39 ja 40, et siseriiklikule kohtule esitatud selle hagi ese, millega sooviti saavutada antud abi tagasinõudmine, ei olnud apellantidele väidetavalt tekitatud kahju hüvitamine.
- 66 Teiseks, pärast seda, kui Üldkohus oli vaidlustatud kohtumääruse punktis 41 toonitanud, et apellandid ei ole paljude aastate jooksul astunud mitte mingisuguseid samme, et antud abiga loodud konkurentsimoonutusest tulenev väidetav kahju neile hüvitataks, otsustas ta selle kohtumääruse punktides 42-49, et apellantidel ei tekkinud põhjendatud huvi liidu kohtule hagi esitamiseks ka nende poolt Tribunal de commerce de Paris'le kahju hüvitamise hagi esitamisest – mis toimus pärast liidu kohtule tühistamishagi esitamist –, sest nad ei tõendanud, et Geodis võis neile kahju tekitada, mistõttu võisid nad tema vastutuse tuvastamiseks pöörduda siseriikliku kohtu poole.
- 67 Selle kohta märkis Üldkohus kõigepealt vaidlustatud kohtumääruse punktides 44 ja 45, et kuna Geodis omandas kontserni Sernam vara pärast seda, kui Mory äriühingute suhtes oli algatatud tervendamismenetlus, ei saanud vara omandamine olla nende suhtes pankrotimenetluse algatamise põhjus ja järelikult ei saa Geodis olla vastutav nende halva rahalise seisuga eest. Edasi toonitas Üldkohus viidatud kohtumääruse punktis 47, et samuti ei ole tõendatud, et ainult seetõttu, et Geodis omandas osa kontserni Sernam varast, võis ta teoreetiliselt siseriikliku õiguse kohaselt vastutada väidetava kahju eest, mida see kontsern olevat apellantidele tekitanud. Lõpuks, kuna apellandid väidavad, et Geodis võib neile kahju tekitada kontserni Sernam varast teatud osa omandamisega, olemata samas kohustatud antud abi tagastama, järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 48, et kuna Mory äriühingud on alates nende likvideerimise alustamisest kogu oma majandustegevuse lõpetanud, siis ei saa neile omandaja olla tekitanud mingit kahju.
- 68 Alustuseks olgu märgitud, et kuigi on tõsi, et ainult Üldkohus on pädev tuvastama ja hindama fakte ning põhimõtteliselt uurima tõendeid, millele ta faktide tuvastamisel tugineb, võib Euroopa Kohus teostada selle üle kontrolli, kuna Üldkohus kvalifitseerib nende õigusliku laadi ja määrab sellest tulenevalt kindlaks õiguslikud tagajärjed (vt selle kohta kohtuotsus *E.ON Energie vs. komisjon*, C-89/11 P, EU:C:2012:738, punktid 64 ja 65 ning seal viidatud kohtupraktika). Seega küsimus, kas neid faktilisi asjaolusid ja tõendeid arvestades võib vaidlusaluse otsuse tühistamine liidu kohtu poolt anda apellantidele mingit kasu siseriiklikule kohtule hagi esitamisel - mis võib olla aluseks nende põhjendatud huvile liidu kohtule hagi esitades -, on õigusküsimus, mida Euroopa Kohus on pädev apellatsioonkaebuse läbivaatamisel kontrollima.
- 69 Olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib säilida huvi tühistamishagi kui võimaliku vastutuse tuvastamise hagi aluse suhtes (vt selle kohta kohtuotsused *Könecke Fleischwarenfabrik vs. komisjon*, 76/79, EU:C:1980:68, punkt 9, ja *Prantsusmaa jt vs.*

komisjon, C-68/94 ja C-30/95, EU:C:1998:148, punkt 74, kohtumäärused Lech-Stahlwerke vs. komisjon, C-111/99 P, EU:C:2001:58, punktid 19 ja 20, komisjon vs. Provincia di Imperia, C-183/08 P, EU:C:2009:136, punkt 30, ning kohtuotsus Abdulrahim vs. nõukogu ja komisjon, C-239/12 P, EU:C:2013:331, punkt 64).

- 70 Põhjendatud huvi säilimist tuleb hinnata konkreetsest üksikjuhtumist lähtuvalt, võttes arvesse muu hulgas väidetava õigusvastasuse tagajärgi ja väidetavalt kantud kahju laadi (kohtuotsus Abdulrahim vs. nõukogu ja komisjon, C-239/12 P, EU:C:2013:331, punkt 65).
- 71 Nagu nähtub sisuliselt ka vaidlustatud kohtumääruse punktist 46, tulenes käesolevas asjas apellantide väidetav kahju asjaolust, et kontsern Sernam sai kümne aasta jooksul Prantsuse Vabariigilt õigusvastast ja ühisturuga kokkusobimatut abi, mille komisjon kohustas otsuse Sernam 3 tingimuste kohaselt tagasi nõudma.
- 72 Vaidlusaluse otsusega teavitas komisjon Prantsuse Vabariiki, et kui Geodis peaks omandama osa kontserni Sernam varast, siis ei laiene talle antud abi tagasimaksmise kohustus, kuna majandusliku järjepidevuse puudumise tõttu ei ole tõendatud, et Geodis oleks tegelikult antud abist mingit kasu saanud.
- 73 Sellest tuleneb, et nimetatud otsuse vastuvõtmise tagajärjel ei ole Geodisel – kes tõesti omandas hiljem osa kontserni Sernam varast – tagasimaksmise kohustust, sest teda ei saa pidada antud abi saajaks.
- 74 Nagu märgib kohtujurist oma ettepaneku punktis 91, näitab juba see asjaolu ise, et apellantidel on huvi nõuda vaidlusaluse otsuse tühistamist, kuna nende poolt siseriiklikule kohtule esitatud kahju hüvitamise hagi, milles nõutakse neile antud abi tõttu väidetavalt tekkinud kahju hüvitamist, põhineb just eeldusel, et Geodist tuleb omandajana pidada selle abi saajaks.
- 75 Nimelt, kuna vaidlusaluse otsuse tühistamise tagajärg võib olla see, et Geodist võidakse hakata pidama antud abi saajaks, mille andmine tekitas väidetavalt apellantidele kahju, suurendab juba selle otsuse tühistamine iseenesest Tribunal de commerce de Paris'le esitatud kahju hüvitamise hagi rahuldamise tõenäosust osas, milles see on esitatud Geodise vastu, ja seega annab neile eelise selle hagi läbivaatamise menetluses.
- 76 Erinevalt selles, mida otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 47, ei saa nõuda, et apellandid tõendaksid, et siseriikliku õiguse kohaselt võib Geodist tõesti väidetava kahju tekitamise eest vastutavaks pidada ainuüksi asjaolu tõttu, et ta omandas kontserni Sernam vara. Nimelt ei tule liidu kohtul, kes analüüsib talle hagi esitamiseks põhjendatud huvi olemasolu, hinnata siseriiklikule kohtule siseriikliku õiguse alusel esitatud hagi põhjendatuse tõenäosust ja seega asendada seda kohut niisuguse hinnangu andmisel. Siiski on vajalik - kuid piisav -, et liidu kohtule esitatud tühistamishagi annaks oma tulemuselt selle esitanud isikule mingit kasu. Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 74 ja 75, on see käesolevas asjas nii.
- 77 Erinevalt sellest, mida Üldkohus märkis vaidlustatud kohtumääruse punktis 48, ei ole tähtsust asjaolul, et alates Mory äriühingute likvideerimise alustamisest olid nad kogu oma majandustegevuse lõpetanud, kuna apellantide väidetav kahju - nagu komisjon seda ise kohtuistungil tunnistas - tulenes just antud abiga loodud konkurentsimoonutusest ajavahemikul, mille jooksul Mory äriühingud tegelesid vaieldamatult majandustegevusega asjassepuutuval turul ning järelikult konkureerisid antud abi saajaga.
- 78 Samal põhjusel ei oma tähtsust ka asjaolu, et kuna Geodis omandas kontserni Sernam teatud vara pärast kuupäeva, mil Mory äriühingute suhtes algatati tervendamismenetlus – fakt, mille Üldkohus tõi esile vaidlustatud kohtumääruse punktides 44 ja 45 –, ei ole see nimetatud äriühingute suhtes pankrotimenetluse algatamise põhjus.

- 79 Olgu lisatud, et komisjon heidab ka vääralt apellatsioonkaebuse staadiumis apellantidele ette siseriiklikule kohtule kahju hüvitamise hagi esitamist pärast nende tühistamishagi esitamist Üldkohtule. Nimelt tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktides 56 ja 69 meenutatud Euroopa Kohtu praktikast, et põhjendatud huvi esinemiseks piisab, kui kahju hüvitamise hagi võidakse esitada ja see ei ole ainult teoreetiline. Käesolevas asjas puudub aga vaidlus selles, et apellandid andsid kahju hüvitamise hagi esitamisest teada Üldkohtule esitatud hagi, ja et enne vaidlustatud kohtumääruse vastuvõtmist see hagi tõesti esitati, nagu ilmneb vaidlustatud kohtumääruse punktist 42.
- 80 Lisaks tuleb märkida, et vaidlusaluse otsuse tühistamine võib ka iseenesest anda apellantidele eelise selle hagi läbivaatamisel, mille nad esitasid Tribunal administratif de Paris'le selleks, et Prantsuse riiki kohustataks antud abi tagasi nõudma, kuna selle otsuse tühistamise tagajärjel ei pruugi Geodis enam olla abi tagasimaksmise kohustusest vabastatud, nagu on märgitud vaidlusaluses otsuses, mistõttu selle otsuse tühistamine suurendab Tribunal administratif de Paris'le esitatud hagi rahuldamise tõenäosust.
- 81 Üldkohus on rikkunud õigusnormi ka seetõttu, et ta otsustas vaidlustatud kohtumääruse punktis 40, et viimati nimetatud hagi ei ole niisugune, mis tekitaks apellantide põhjendatud huvi juba seetõttu, et selles ei nõutud väidetava kahju hüvitamist, kuna nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 40 märkis, võib põhjendatud huvi tuleneda siseriiklikus kohtus algatatud mis tahes menetlusest, milles liidu kohtus vaidlustatud akti võimalik tühistamine võib anda hagejale mingi eelise.
- 82 Selles küsimuses on komisjon vääral seisukohal, et apellantide poolt Tribunal administratif de Paris'le esitatud hagi ei ole niisugune, millest saaks tekkida apellantide põhjendatud huvi hagi esitamiseks liidu kohtule, kuna selle hagi ainus eesmärk on saavutada antud abi tagasinõudmine mitte Geodiselt, vaid kontsernilt Sernam. Nimelt nähtub selgelt Euroopa Kohtule esitatud kohtutoimikust, et see hagi oli esitatud ka antud abi saajate õigusjärglaste suhtes. Kuna apellandid on selle hagi laienduse ka sõnaselgelt ära märkinud Üldkohtule esitatud menetluskirjeldustes, tuleb tagasi lükata komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväide, mille kohaselt ei esitatud seda apellantide argumenti Üldkohtu menetluses.
- 83 Lisaks, kuigi kindlasti ei saa välistada, et otsuse Sernam 3 vastuvõtmine osas, milles sellega kehtestatakse kohustus antud abi tagasi nõuda, või Mory äriühingute majandustegevuse lõpetamine võivad mõjutada apellantide põhjendatud huvi hagi seisukohast, mis esitati Tribunal administratif de Paris'le, ei ole sellel asjaolul erinevalt komisjoni poolt muu hulgas kohtuistungil väidetust vähimatki mõju apellantide põhjendatud huvile liidu kohtus, kuna viimasele esitatud tühistamishagi lahendamise tulemus võib mõjutada siseriiklikus kohtus läbiviidava selle menetluse tulemust, mille esemeks on antud abi tagasinõudmine.
- 84 Eeltoodust, eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktides 77, 78 ja 83 nähtub, et Üldkohus rikkus ka õigusnormi, otsustades vaidlustatud kohtumääruse punktides 52-54, et Mory äriühingute peamine aktsionär Superga Invest ei ole tõendanud oma põhjendatud huvi, kuna arvestades, et Mory äriühingud enam ei tegutsenud, ei saanud neile ka tekkida kahju mis tahes konkurentsialasest muudatusest, mille tagajärgi peaks taluma Superga Invest. Kuna Superga Investi põhjendatud huvi ühildub Mory äriühingute omaga, esineb samal põhjusel ka temal põhjendatud huvi liidu kohtule hagi esitamiseks.
- 85 Arvestades eespool toodud kaalutlusi nende kogumis, tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus rikkus õigusnormi, otsustades, et apellandid ei ole tõendanud oma põhjendatud huvi ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, et nõuda vaidlusaluse otsuse tühistamist.
- 86 Neid asjaolusid arvestades tuleb apellantide apellatsioonkaebuse esimene väide põhjendatult tunnustada.
- 87 Järelikult tuleb vaidlustatud kohtumäärus tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida apellantide apellatsioonkaebuse teist väidet.

Menetlus Üldkohtus

- 88 Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 kohaselt tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse, kui apellatsioonkaebus on põhjendatud. Ta võib ise teha asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.
- 89 Käesolevas asjas leiab Euroopa Kohus, et tal on vajalik teave selleks, et teha lõplik otsus komisjoni poolt esimese kohtuastme menetluses esitatud vastuvõetamatuse vastuväite kohta.
- 90 Esiteks tuleb käesoleva kohtuotsuse punktides 74-85 esitatud põhjustel see vastuvõetamatuse vastuväide tagasi lükata osas, milles väidetakse, et apellantidel puudub põhjendatud huvi.
- 91 Teiseks, kuna selles vastuväites heidetakse apellantidele ette hagi esitamise õiguse puudumist, on oluline meenutada, nagu juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 59, et ELTL artikli 263 neljas lõik näeb ette kaks olukorda, mil füüsiline või juriidiline isik võib esitada hagi liidu akti peale, mille adressaat ta ei ole. Esiteks võib niisuguse hagi esitada tingimusel, et see akt puudutab isikut otseselt ja isiklikult. Teiseks võib niisugune isik esitada hagi üldkohaldatava akti peale, mis ei sisalda rakendusmeetmeid, kui see akt puudutab teda otseselt.
- 92 Kuna vaidlusalune otsus, mille adressaat on Prantsuse Vabariik, ei ole üldkohaldatav akt ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, sest see ei ole üldakt (vt selle kohta kohtuotsus *Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 56), tuleb kontrollida, kas see otsus puudutab apellante selle sätte mõttes otseselt ja isiklikult.
- 93 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa teised isikud, kes ei ole otsuse adressaadid, väita, et nad on isiklikult puudutatud, välja arvatud juhul, kui otsus mõjutab neid nende eriliste omaduste tõttu või nende erilise faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigi teiste isikute suhtes iseloomustab ja selle tõttu teistest eristab analoogiliselt selle otsuse adressaatidega (vt eelkõige kohtuotsused *Plaumann vs. komisjon*, 25/62, EU:C:1963:17, punkt 223, *Sniace vs. komisjon*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 53, *3F vs. komisjon*, C-319/07 P, EU:C:2009:435, punkt 29, ning *T & L Sugars ja Sidul Açúcares vs. komisjon*, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punkt 63).
- 94 Kuna esimese astme menetluses esitatud hagi puudutab riigiabi käsitlevat komisjoni otsust, tuleb märkida, et ELTL artiklis 108 sätestatud riigiabi järelevalvemenetluses tuleb eristada esiteks esialgse uurimise etappi selle artikli lõike 3 alusel, mille eesmärk on pelgalt võimaldada komisjonil esmase arvamuse kujundamist asjaomase abi osalise või täieliku kokkusobivuse küsimuses, ja teiseks nimetatud artikli lõikes 2 nimetatud uurimise etappi. Ainult selle uurimise raames, mis peab komisjonil võimaldama hankida juhtumi kõigi asjaolude kohta täielikku teavet, näeb asutamisleping ette komisjoni kohustuse küsida asjassepuutuvatelt isikutelt selgitusi (vt eelkõige kohtuotsus *3F vs. komisjon*, C-319/07 P, EU:C:2009:435, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 95 Sellest tuleneb, et kui komisjon leiab ELTL artikli 108 lõikes 2 sätestatud ametlikku uurimismenetlust algatamata sama artikli lõike 3 alusel vastu võetud otsuses, et abi on ühisturuga kokkusobiv, siis saavad õigustatud isikute menetluslikud tagatised olla kindlustatud vaid siis, kui neil on võimalus vaidlustada see otsus liidu kohtus. Seetõttu tunnistab see kohus vastuvõetavaks hagi, milles palutakse niisugune otsus tühistada, kui selle esitab asjassepuutuv isik ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses, kes soovib nimetatud hagi esitamisega kaitsta talle viimati nimetatud sättest tulenevaid menetlusõigusi (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused *3F vs. komisjon*, C-319/07 P, EU:C:2009:435, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika, ning komisjon vs. *Kronoply ja Kronotex*, C-83/09 P, EU:C:2011:341, punkt 47).
- 96 Euroopa Kohus on täpsustanud, et need asjassepuutuvad isikud on isikud, ettevõtjad või ühendused, kelle huve võib abi andmine kahjustada, ehk eelkõige abisaajaga konkureerivad ettevõtjad ja kutseorganisatsioonid (vt eelkõige kohtuotsus *3F vs. komisjon*, C-319/07 P, EU:C:2009:435, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 97 Seevastu, kui hageja vaidlustab ELTL artikli 108 lõike 3 alusel või ametliku uurimismenetluse tulemusena vastu võetud abi hindamise otsuse selle põhjendatuse seisukohalt, siis ainuüksi asjaolu, et teda võib pidada asjassepuutuvaks isikuks selle artikli lõike 2 tähenduses, ei ole hagi vastuvõetavaks tunnistamiseks piisav. Ta peab veel tõendama, et ta on erilises olukorras eespool käesoleva kohtuotsus punktis 93 viidatud kohtupraktika tähenduses. Ta on seda muu hulgas juhul, kui asjaomase otsuse esemeks oleva abiga on oluliselt kahjustatud hageja turupositsiooni (vt selle kohta kohtuotsused komisjon *vs.* Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, EU:C:2005:761, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika, ning *British Aggregates vs. komisjon*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punkt 30).
- 98 Selles osas on lisaks abisaajast ettevõtjale tunnistatud komisjoni otsusest, millega lõpetatakse ametlik uurimismenetlus, isiklikult puudutatuks ka selle ettevõtjaga konkureerivad ettevõtjad, kes on osundatud menetluses aktiivselt osalenud, kuid seda eeldusel, et vaidlustatud otsuse esemeks olev abi on nende positsiooni turul oluliselt kahjustanud (vt kohtuotsus *Sniace vs. komisjon*, C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 99 Mis puudutab sellise kahjustamise kindlaksmääramist, siis on Euroopa Kohus täpsustanud, et ainuüksi asjaolu, et niisugune õigusakt, nagu on vaidlusalune otsus, võib teatud määral mõjutada asjaomasel turul esinevaid konkurentsisuhteid ja et puudutatud ettevõtja on ükskõik millises konkurentsisuhtes nimetatud õigusakti soodustatud isikuga, ei ole igal juhul piisav selleks, et järeldada, et kõnealune õigusakt seda ettevõtjat isiklikult puudutab (vt selle kohta kohtuotsus *British Aggregates vs. komisjon*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punkt 47).
- 100 Seega ei saa ettevõtja tugineda ainuüksi asjaolule, et ta on abisaajast ettevõtja konkurent, vaid peab lisaks tõendama, et ta on olukorras, mis sarnaselt otsuse adressaadiga muudab ta isiklikult puudutatuks (vt eelkõige kohtuotsus *British Aggregates vs. komisjon*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punkt 48).
- 101 Nagu nähtub ka käesoleva kohtuotsuse punktist 72, teavitas komisjon käesolevas asjas vaidlusaluse otsusega Prantsuse Vabariiki sellest, et õigusvastase ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagastamise kohustus, mis otsusega Sernam 3 nimetatud liikmesriigi suhtes kehtestati, Geodisele ei laiene, kui ta omandab osa kontserni Sernam varast, kuna majandusliku järjepidevuse puudumise tõttu ei ole tõendatud, et Geodis oleks tegelikult antud abist mingit kasu saanud.
- 102 Lisaks tuleneb selgelt vaidlusaluse otsuse punktist 54, et see ei käsitle seda, kas kontserni Sernam teatud vara omandamisel teeb Geodis investeringu asjaoludest teadlikuna ja seetõttu ei mõjuta otsus kõnesolevale investeringule komisjoni poolt ELTL artikli 107 lõike 1 alusel antavat hinnangut.
- 103 Sellest tuleneb, et abi, mida vaidlusaluse otsuse kohaselt ei saa tagasi nõuda algse abisaaja varast osa omandajalt, on täpselt ja ainult see abi, mis oli juba otsuse Sernam 3 ese.
- 104 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 147 ja 169 märkis, tuleb vaidlusalust otsust seetõttu käsitada otsusega Sernam 3 seotud ja seda täiendava otsusena, kuna selles täpsustatakse nende isikute ringi, keda saab pidada antud abi saajaks ning järelikult nende isikute ringi, kes on kohustatud selle tagasi maksma, arvestades pärast selle otsuse vastuvõtmist aset leidnud sündmust, nimelt käesolevas asjas selle abi algse saaja varast osa omandamist kolmanda isiku poolt.
- 105 Vaidlus puudub aga selles, et komisjon võttis otsuse Sernam 3 vastu ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametliku uurimismenetluse tulemusena.
- 106 Neid asjaolusid arvestades võib järeldada, et vaidlusalune otsus puudutab apellante isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, kui nad tõendavad muu hulgas, et antud abi mõjutas oluliselt nende turupositsiooni. Seega ei piisa hagi vastuvõetavaks tunnistamiseks ainuüksi asjaolust, et neid võib pidada asjassepuutuvaks isikuks EÜ artikli 108 lõike 2 tähenduses.

- 107 Käesolevas asjas on apellandid seisukohal, et vaidlusalune otsus puudutab Mory äriühinguid isiklikult, kuna ametliku uurimismenetluse algatamata jätmise tõttu jättis komisjon nad ilma menetlusõigustest, mis on neile antud ELTL artikli 108 lõikes 2, muu hulgas õigusest tugineda selle institutsiooni pädevuse puudumisele niisugust otsust vastu võtta. Samuti olevat Mory äriühingud tõendanud oma põhjendatud huvi. Lisaks osalesid nad haldusmenetluses, milles võeti vastu otsus Sernam 3, ja esitasid komisjonile üks päev enne vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist küsimuse selle otsuse õigusliku aluse kohta. Liiatigi olid need äriühingud ainsad, kes esitasid Prantsuse kohtule hagi nõudes, et Prantsuse ametiasutusi kohustataks antud abi selle saajatelt tagasi nõudma, ning nagu ka Superga Invest, esitasid nad siseriiklikule kohtule hagi kahju hüvitamiseks, mis neile tekkis antud abi tõttu.
- 108 Teise võimalusena märgivad apellandid ka seda, et antud abi kahjustas oluliselt Mory äriühingute konkurentsipositsiooni. Need äriühingud pidid lausa oma tegevuse lõpetama põhjustel, mida nad peavad selle abi andmisega seotuks. Nende abide konkurentsivastast mõju tunneb ka Superga Invest Mory äriühingute aktsionärina, kuna ta võib otsustada ise asjassepuutuval turul tegutsema hakata.
- 109 Selle kohta olgu märgitud, et käesoleva kohtuotsuse punktides 62, 97 ja 98 meenutatud kohtupraktika kohaselt ei ole käesolevas asjas ELTL artikli 108 lõikes 2 Mory äriühingutele antud menetlusõiguste väidetav rikkumine, nende põhjendatud huvi ja aktiivne roll menetluses, milles tehti otsus Sernam 3 ja vaidlusalune otsus, niisugust laadi, mis muudaks nad isiklikult puudutatuks ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses. Mis puudutab asjaolu, et apellandid esitasid hagnosisid siseriiklikele kohtutele, et esiteks kohustada Prantsuse ametiasutusi antud abi tagasi nõudma ja teiseks, et neile hüvitataks selle abi andmise tõttu tekkinud kahju, siis ei saa ka see iseenesest olla piisav alus nende isikliku puudumuse tekkimisele selle sätte tähenduses, kuna iga isik võib potentsiaalselt niisuguseid hagnosisid esitada.
- 110 Lisaks väidavad apellandid - kuigi teise võimalusena -, et antud abi kahjustas oluliselt Mory äriühingute konkurentsipositsiooni, täpsemalt, et need äriühingud olid sunnitud oma tegevuse lõpetama; ent tuleb märkida, et ei esimese astme kohtule esitatud hagiavalduses ega ka apellatsioonimenetluses ei esitanud nad mingeid tõendeid oma selle väite põhjendamiseks. Nad ei ole ka esitanud Euroopa Kohtule mingeid andmeid asjassepuutuva turu struktuuri kohta ja nende konkurentsiolekorra kohta sellel turul. Superga Investi osas puudub vaidlus selles, et ta asjassepuutuval turul ei tegutse ja teda ei saa seega pidada antud abi saaja konkurendiks. Lisaks, kuna Mory äriühingud ei ole tõendanud, et see abi nende konkurentsipositsiooni oluliselt kahjustas, ei saa sel alusel tekkida Superga Investi põhjendatud huvi pelgalt seetõttu, et ta on Mory äriühingute aktsionär.
- 111 Seetõttu ei ole tuvastatav, et vaidlusalune otsus puudutaks ükskõik millist apellanti isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.
- 112 Seega tuleb rahuldada komisjoni poolt esimeses kohtuastmest esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tühistamisnõude osas, mille apellandid esitasid Üldkohtule, kuna selle vastuväite kohaselt puudub apellantidel hagi esitamise õigus; järelikult tuleb see nõue jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

Kohtukulud

- 113 Kodukorra artikli 184 lõige 2 sätestab, et kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotuse. Kodukorra artikli 138 lõige 2, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, sätestab, et kui kaotanud poolel on mitu isikut, otsustab Euroopa Kohus kohtukulud jagada.
- 114 Kuna apellantide apellatsioonkaebus rahuldati, kuid nende tühistamisnõue jäeti rahuldamata, kannavad mõlemad pooled ise nii oma esimese kohtuastme kui ka apellatsiooniastme kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu määrus *Mory jt vs. komisjon* (T-545/12, EU:T:2013:607).
2. Jätta *Mory SA, Mory Teami ja Superga Investi* esitatud nõue tühistada komisjoni 4. aprilli 2012. aasta otsus C(2012) 2401 final, mis puudutab *Sernami* kontserni vara üleandmist tema tervendamismenetluse käigus, vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.
3. Jätta *Mory SA, Mory Teami, Superga Investi* ja Euroopa Komisjoni esimese kohtuastme ja apellatsiooniaseme kohtukulud nende endi kanda.

Allkirjad